

آمبلیوپی یا تنبلی چشم

- آمبلیوپی چیست؟
- شیوع آمبلیوپی چگونه است؟
- علت و علائم آمبلیوپی چیست؟
- آیا آمبلیوپی قابل درمان است
- درمان آمبلیوپی چیست ؟
- تا چه سنی آمبلیوپی قابل درمان است ؟
- آمبلیوپی در بچه ها چگونه درمان می شود؟
- اهمیت پوشاندن چشم چیست ؟

برای دیدن بروشور بر روی لینک کلیک کنید.

آمبلیوپی چیست ؟

نام دیگر آمبلیوپی ، تنبلی چشم یا lazy eye است .

مغز و چشم برای ایجاد بینایی خوب باهم کار می کنند . نوری که داخل چشم می شود با ایجاد سیگنالهای عصبی از طریق عصب بینایی به مغز می رود . تنبلی چشم يك اصطلاح پزشکی است و زمانی به کار می رود که دید یکی از چشمها کاهش یافته است و علت آن عدم تکامل نرمال سلولهای بینایی قشر مغز است . خود چشم به تنهایی مشکلی ندارد اما به طور طبیعی کارایی ندارد .

شیوع آمبلیوپی چگونه است ؟

آمبلیوپی شایعترین علت کاهش بینایی در بچه هاست. شرایطی که تقریباً در 2 تا 3 بچه از هر 100 نفر وجود دارد . تخمین زده

شده که تقریباً 3% بچه‌ها در آمریکا درجاتی از اختلال بینایی به علت آمبلیوپی را دارند، مگر اینکه در اوایل طفولیت تحت درمان موفق‌تری قرار گرفته باشند. آمبلیوپی در صورت عدم درمان تا دوران بزرگسالی باقی می‌ماند و شایع‌ترین علت اختلال بینایی یک چشمی در بچه‌ها و بالغین جوان و میانسال می‌باشد.

علت و علائم آمبلیوپی چیست؟

آمبلیوپی توسط هر شرایطی که تکامل یا استفاده از بینایی طبیعی چشم را تحت تأثیر قرار دهد، ایجاد می‌شود. مثلاً می‌تواند به علت استرابیسم (لوچی) که یک عدم تعادل در قرارگیری دو چشم است، ایجاد شود. لوچی می‌تواند باعث انحراف چشمها به داخل، خارج، بالا یا پایین شود. گاهی آمبلیوپی به علت شرایطی مثل آب مروارید در چشم ایجاد می‌شود.

آیا آمبلیوپی قابل درمان است؟

طی 6 سال اول زندگی، سیستم بینایی خیلی سریع رشد و تکامل می‌یابد و ارتباطات پیچیده‌ای بین چشم و مغز ایجاد می‌شود. ما هنوز هم اطلاعات لازم برای ایجاد این ارتباطات چشم به مغز در بچه‌های بزرگتر و بالغین نداریم، لذا موفقیت در درمان آمبلیوپی به سن بیمار وابسته است.

درمان آمبلیوپی چیست؟

اغلب والدین به اشتباه امیدوارند که تبیلی چشم فرزندشان تنها با عینک بهبود یابد، اما عینک به تنهایی در درمان آمبلیوپی موثر نیست. چشمی که به کار گرفته نشود، گیرنده‌های مغزی کمتری را فعال می‌کند و لازم است این گیرنده‌های مغزی دوباره به کار گرفته شوند. این امر از طریق بستن یک چشم و اصلاح عامل تبیلی چشم در سنین پایین انجام می‌شود.

تا چه سنی تبیلی چشم قابل درمان است؟

تبیلی چشم که ناشی از قرارگرفتن کدورت در مسیر بینایی است باید در چند ماه اول شروع کدورت در چشمها درمان شود. اگر تبیلی چشم ناشی از انحراف چشم باشد در صورتیکه درمان قبل از سه الی چهار سالگی انجام شود، موثرتر خواهد بود. البته در بچه‌های بزرگتر هم ممکن است

تا حدودی بینایی بهبود یابد.

آمبلیوپی در بچه ها چگونه درمان می شود ؟

اگر درمان آمبلیوپی در اوایل دوران کودکی یعنی قبل از 7 سالگی انجام شود، خیلی موثرتر خواهد بود. درمان آمبلیوپی، استفاده و کارکردن با چشمی است که کاهش بینایی دارد. دو راه برای این منظور وجود دارد :

1- آتروپین : یک قطره از دارویی به نام آتروپین یکبار در روز در چشم قوی تر ریخته می شود تا حدی که بینایی فرد رامختل و تاری کند تا کودک مجبور شود چشم مبتلا به آمبلیوپی را بکار برد. درمان با آتروپین بینایی را در چشم ضعیف تر تحریک می کند و به تکامل قسمتی از مغز که مسئول درک بینایی است، کمک می کند.

2- بستن چشم با پچ کردن : با یک پچ یکنواخت و چسبیده چشم قوی تر را برای چند هفته تا چند ماه طی یک برنامه خاص می بندند. این درمان طفل را مجبور به استفاده از چشم آمبلیوپی (تنبلی) می کند. بستن باعث تحریک چشم ضعیف تر به عمل بینایی شده و به تکامل قسمتی از مغز که مسئول درک بینایی است کمک می کند. برای اینکه عمل بستن چشم موثرتر باشد باید حداقل شش ساعت در روز چشم بسته باشد، مگر اینکه پزشک مربوطه توصیه دیگری کرده باشد. بستن چشم هنوز هم به عنوان روش استاندارد درمان تنبلی چشم تلقی می شود.

اهمیت پوشاندن چشم چیست

ممکن است پوشاندن چشم جهت درمان تنبلی چشم مشکل باشد اما شما باید نتیجه نهایی آن را به خاطر داشته باشید: شما به فرزندتان یک هدیه عالی می دهید یعنی توانایی خوب دیدن با هر دو چشم که در طول زندگی ادامه می یابد و گاهی باعث برطرف شدن انحراف چشم می شود، شانس اشتغال و کارایی کودک در آینده بیشتر می شود و خطر کوری نیز کمتر می شود.

چه زمانی مناسب برای پوشاندن چشم است ؟

بهتر است زمانیکه یکی از والدین فرصت دارد تا زمان کافی را با کودک بگذرانند، پوشاندن چشم آغاز شود اغلب ساعات و روزهای اول پوشاندن چشم مشکلتر است و کودک مجبور

است چشم ضعیف تر را به کار برد و با احساس عدم شناخت و آگاهی از این تجربه جدید مقابله کند. هرچند که آگاهی معلم مدرسه از مشکل چشمی کودک شما لازم است اما شروع پوشاندن چشم در مدرسه کار مناسبی نیست. روزهای پایان هفته و تعطیلات معمولاً بهترین زمان شروع بستن چشم است.

به کودک اجازه دهید کارهای مورد علاقه اش را انجام دهد و بینایی کودک را با فعالیتهایی نظیر دیدن یک برنامه تلویزیونی مطلوب، بازی های ویدئویی یا بازی با یک پازل تحریک کنید. در ابتدا بازی کردن یا شرکت در سایر فعالیتهای خارج از منزل مشکل است. دادن جایزه برای پوشاندن چشم و مجازاتی کوچک برای نپوشاندن چشم، ایرادی ندارد. زیرا تلاش شما برای ایجاد یک بینایی خوب در فرزندان است، مسئله ای که در آینده، اعتماد به نفس، ظاهر و حتی اشتغال وی موثر خواهد بود.

چه فعالیتهایی در زمان پوشاندن چشم بهتر است انجام دهید؟

بهترین فعالیتهای، اعمالی اند که بینایی کودک را تحریک کرده و وی را وادار به دقت بیشتری در جزئیات کند. مثلاً بازیهای ویدئویی از دور بیشترین بهبود بینایی را در کمترین مدت به دنبال دارد. اما هر فعالیت محرک بینایی که مورد علاقه کودک باشد، می تواند مفید باشد.

آیا پوشاندن چشم انحرافات چشم را نیز درمان می کند؟

هدف اصلی از پوشاندن چشم بهبود بینایی چشم ضعیف تر است و اکثراً انحرافات چشم ادامه می یابد. اما گاهی انحراف چشم با این درمان کمتر می شود. در صورتی که برای اصلاح انحراف چشم عمل جراحی نیاز باشد، بهبود بینایی حاصل از پوشاندن چشم ضعیف به حفظ نتیجه جراحی در راست قرار گرفتن چشمها پس از عمل کمک خواهد نمود.

چه مدتی لازم است پوشاندن چشم ادامه یابد؟

هدف اولیه از پوشاندن چشمها بدست آوردن بهترین و بیشترین بینایی ممکن است. در بچه های کوچک تر معمولاً نتیجه خیلی خوبی حاصل می شود. برخی از بچه ها فقط با چند هفته پوشاندن چشم سالم بهبودی همیشگی خواهند داشت. با این وجود در اکثر بچه های دیگر چند هفته تا چند سال لازم

است عمل پوشاندن چشم سالم ادامه یابد . معمولاً در سن 9 سالگی وضعیت بینایی کودکان ثابت می شود و پس از این زمان دیگر نیازی به پوشاندن چشم نیست اما بهتر است معاینات منظم چشمی حداقل تا 9 سالگی ادامه یابد .